3 Sistemes Lineals. Mètodes Iteratius

1. (a) Justifiqueu si el mètode de Jacobi per al sistema

$$\begin{cases} 2x_1 + 5x_2 + x_3 &= 12 \\ 5x_1 + 2x_2 + 5x_3 &= 12 \\ 5x_1 + 5x_2 + 2x_3 &= 12 \end{cases}$$

partint de $x^{(0)} = (0,0,0)^{\top}$ és convergent.

2. Volem resoldre pel mètode iteratiu de Jacobi el sistema Ax = b partint de $x^{(0)} = 0$ i tenim la informació següent sobre les dades:

$$|a_{ii}| > \alpha \sum_{j \neq i} |a_{ij}|, \quad i = 1, ..., n, \quad \alpha > 1,$$
 $0 < \gamma < |a_{ii}|, \quad i = 1, ..., n, \quad ||b||_{\infty} = \beta$

- (a) Quantes iteracions k del mètode calen per tal de garantir un error en la norma del màxim $||x^{(k)} x||_{\infty}$ menor que ε ?
- (b) Aplicació: Quant val k si $\alpha = 2$, $\beta = 10$, $\gamma = 1$ i $\varepsilon = 10^{-6}$?
- 3. Sigui B_n una matriu de la forma

$$B_n = \begin{pmatrix} b_1 & b_2 & b_3 & \cdots & b_{n-1} & b_n \\ a & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & a & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & a & \cdots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & a & 0 \end{pmatrix}$$

amb $b_j = \frac{K}{2^j}$, j = 1, ..., n. Considereu un mètode iteratiu general del tipus

$$x^{(k+1)} = B_n x^{(k)} + c$$

per c qualsevol. Estudieu la convergència per |a| < 1 i |K| < 1.

Indicació. Useu el Teorema de Gerschgorin: els valors propis d'una matriu $A \in M_n(\mathbb{C})$ es troben localitzats al pla complex a $\mathscr{F} \cup \mathscr{C}$, on \mathscr{F} i \mathscr{C} són la unió dels següents discs:

$$\mathscr{F} = \bigcup_{i=1 \div n} F_i, \quad F_i = \left\{ \lambda \in \mathbb{C} : |\lambda - a_{ii}| \le \sum_{j \ne i} |a_{ij}| \right\},$$
 $\mathscr{C} = \bigcup_{j=1 \div n} C_j, \quad C_j = \left\{ \lambda \in \mathbb{C} : |\lambda - a_{jj}| \le \sum_{i \ne j} |a_{ij}| \right\}.$

A més, si una component connexa de \mathscr{F} o \mathscr{C} està formada per d discs F_i ó C_j aleshores conté exactament d valors propis d'A, comptats amb multiplicitat.

4. Donat el sistema lineal Ax = b amb

$$A = \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ 2 & 6 \end{pmatrix}$$

justifiqueu si el mètode de Gauss-Seidel és convergent.

5. Donada una matriu $A \in M_n(\mathbb{C})$, es defineix *radi espectral d'A* com $\rho(A) := \max_{1 \le k \le n} |\lambda_k|$ a on $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$ són els vaps d'A.

- (a) Demostreu que $\rho(A) < 1 \iff \lim_{j \to +\infty} A^j = 0$.
- (b) Considereu la matriu $S_m = \sum_{j=0}^m A^j$. Demostreu que $\lim_{m \to +\infty} S_m$ existeix $\iff \rho(A) < 1$. A més, en aquest cas, comproveu que $\lim_{m \to \infty} S_m = (I A)^{-1}$. *Indicació*. Useu l'apartat anterior i la identitat $(I A) S_m = I A^{m+1}$.
- (c) Demostreu que si per a una determinada norma (consistent amb una norma vectorial donada) es té ||A|| < 1, aleshores I A és invertible i es compleix que

$$(I-A)^{-1} = \sum_{j=0}^{\infty} A^j$$
, $\|(I-A)^{-1}\| \le \frac{1}{1-\|A\|} = 1 + \|A\| + \|A\|^2 + \dots$

6. Considereu el sistema lineal amb matriu

$$A = egin{pmatrix} lpha & 0 & 1 \ 0 & lpha & 0 \ 1 & 0 & lpha \end{pmatrix}, \qquad lpha \in \mathbb{R}.$$

Analitzeu la convergència dels mètodes de Jacobi i de Gauss-Seidel per a la seva resolució.

7. Doneu condicions suficients sobre el paràmetre β per tal que els mètodes de Jacobi i de Gauss-Seidel convergeixin en aplicar-los per trobar la solució del sistema que té per matriu

$$A = \begin{pmatrix} -10 & 2 \\ \beta & 5 \end{pmatrix}.$$

8. Per a resoldre un sistema lineal Ax = b amb $A \in M_n(\mathbb{C})$ $x^{(0)} = \left(x_1^{(0)}, x_2^{(0)}, \dots, x_n^{(0)}\right)^{\top}$ calculeu, per $k \ge 0$,

$$r_i^{(k)} = b_i - \sum_{j=1}^{i-1} a_{ij} x_j^{(k+1)} - \sum_{j=i+1}^n a_{ij} x_j^{(k)}$$
$$x_i^{(k+1)} = (1 - \omega) x_i^{(k)} + \omega \frac{r_i^{(k)}}{a_{ii}},$$

per $i = 1 \div n$ i amb $\omega \in \mathbb{R}$ un paràmetre. Abusant de notació, si i = 1 prenem $\sum_{j=1}^{i-1} a_{ij} x_j^{(k+1)} \equiv 0$ a la primera fórmula.

- (a) Trobeu la forma explícita de la matriu d'iteració corresponent.
- (b) Demostreu que si aquest mètode convergeix aleshores $0 < \omega < 2$.
- (c) Comproveu que si prenem $\omega = 1$ aquest mètode es redueix al mètode de Gauss-Seidel. En el cas que $1 < \omega < 2$ aquest mètode s'anomena de successiva sobre-relaxació (en anglès, SOR, de successive over-relaxation).
- 9. Es considera el següent sistema lineal (de joguina) Ax = b:

$$\begin{cases} 2x_1 + x_2 = 1, \\ x_1 + 3x_2 = 0. \end{cases}$$

Calculeu la primera iteració, a partir de $x^{(0)} = (1, 1/2)^{\top}$, usant

- (a) Jacobi.
- (b) Gauss-Seidel.

10. Considereu el sistema lineal Ax = b amb $A = (a_{ij})_{i,j} \in M_n(\mathbb{C})$ i $a_{ii} = 1$ per $i = 1 \div n$. Descomposeu A = L + I + U a on L és estrictament triangular inferior i U estrictament triangular superior. Definiu el següent mètode iteratiu:

$$x^{(k+1)} = M(\alpha, \Omega)x^{(k)} + (I + \alpha\Omega L)^{-1}\Omega b,$$

on

$$M(\alpha, \Omega) = (I + \alpha \Omega L)^{-1} [(I - \Omega) - (1 - \alpha)\Omega L - \Omega U]$$

és la matriu d'iteració, $\Omega = \text{diag}(\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n)$ és la matriu diagonal de relaxació, $\omega_i \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$ per $i = 1 \div n$ i $\alpha \in \mathbb{R}$ és un paràmetre.

- (a) Comproveu que, si el mètode convergeix, ho fa cap a la solució del sistema. Si suposem $\omega_i = \omega$ per $i = 1 \div n$, quins mètodes s'obtenen quan $\alpha = 0$ o $\alpha = 1$? I si $\omega = 1$?
- (b) Demostreu que el polinomi característic de $M(\alpha, \Omega)$ és

$$P(\lambda) = \det \left((1 - \lambda)I - \Omega - (1 - \alpha + \lambda \alpha)\Omega L - \Omega U \right) =: \det B(\lambda).$$

(c) Siguin

$$\ell_i = \sum_{j \neq i} |\ell_{ij}|, \qquad u_i = \sum_{j \neq i} |u_{ij}|$$

i suposeu que $|\omega_i \alpha| \ell_i < 1$ per $i = 1 \div n$. Demostreu la següent fita del radi espectral de $M(\alpha, \Omega)$:

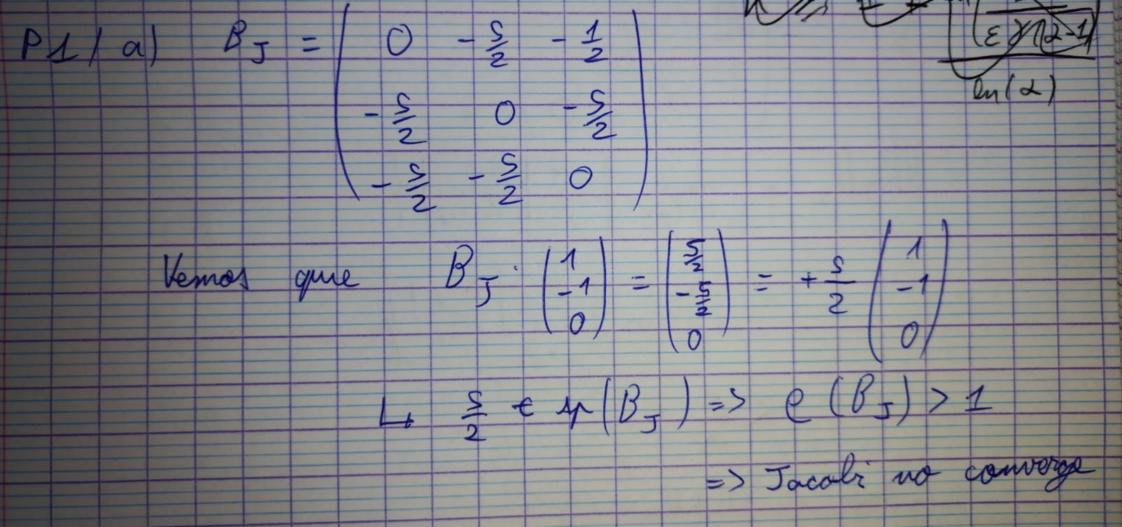
$$\rho(M(\alpha,\Omega)) \leq \max_{1 \leq i \leq n} \frac{|1 - \omega_i| + |\omega_i|(|1 - \alpha|\ell_i + u_i)}{1 - |\omega_i \alpha|\ell_i} =: K(\alpha,\Omega).$$

Indicació. Si $|\lambda| > K(\alpha, \Omega)$ llavors $B(\lambda)$ és estrictament diagonal dominant per files, és a dir, si

$$|b_{ii}| > \sum_{j
eq i} |b_{ij}|$$

per $i = 1 \div n$.

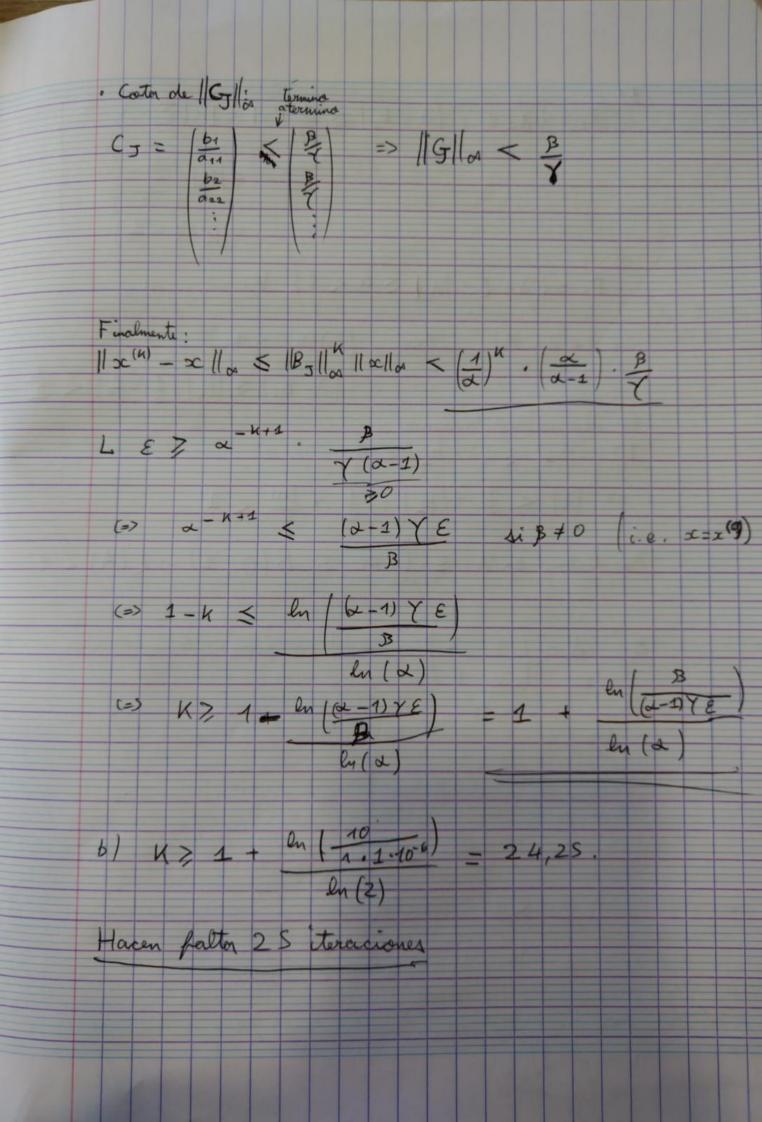
(d) Si $0 \le \alpha \le 1$, $\max_{1 \le i \le n} |\ell_i + u_i| < 1$ i $0 < \omega_i < 2/(1 + \ell_i + u_i)$ aleshores el mètode és convergent.

$$2 (a) - \infty = B_5 M (x^{(0)} - \infty) = -B_7 M \infty$$

$$\Rightarrow ||x|(M) - \infty||_{00} \leq ||B_7||_{00} ||x||_{00}$$

$$||x|(M) - \infty||x|(M)||_{00} = ||x|(M)||_{00} ||x|(M)$$

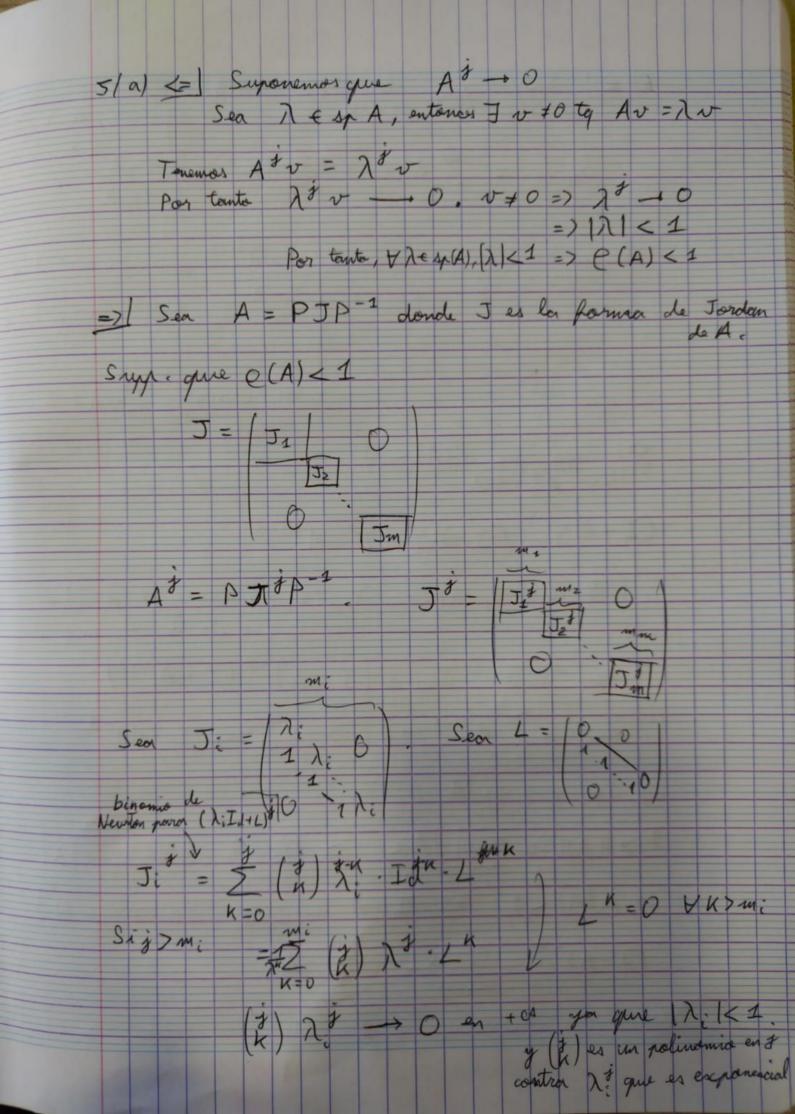

3/
$$F_2 = \{\lambda \in C : |\lambda - b_2| \leq \sum_{j \geq 2} |b_j| = |K| \sum_{j \geq 2} \frac{1}{2^j} \}$$

$$= |K| \cdot \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{2^{n_1}}\right)$$

$$= |K| \cdot \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{4^{n_1}}\right)$$

$$= |K| \cdot \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{4^{n_$$

b) => | Support give lim Sin sociate | more in
$$\lambda = 1$$

Sin $x = \frac{\pi}{1 - \lambda}$ | $x =$

3-0 A & 11 & Z 11 A & 11 (((-A) -1 /1 g=0 € 2 11 A11 8 -multiplication 1(A1121 6/ Jacoli NEGAL Melado converg (5) (A) K 1 () (a)>1 (=> a e(R) [-1;1]

Gauss Saidel!

$$P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$
 $P = L + D = \begin{pmatrix} 0 & 0$

10/ a) = (K+4) = M(L, 2) = (H) + (I + a 22 L)-1 26 C=> (I+ ~ \OL) \(\times (K+2) = \left[(I - \OL) - (1-a) \OLL - \OLD) \(\times \tau \) Si converge a y: (I+ + 2 () y - [(I- 52) - (1- a) - 2 L- 52 U) y + 52 L alian I Ta (>) [I+2 QL+(-I+52+ DL+DU-and 400)y=Db Conver $w : \neq 0, \exists 2^{-4} = > Ay = b$ 6 | Si ω; = ω. Ω = ω I Si + = 0: $M(0, \omega I) = [(4-\omega)I - \omega(L+\omega)]$ Entonces $x^{(K+4)} = \omega \left(\frac{4}{\omega} I - A \right) + \omega b$ = (#I) + (#I-A) + (#I)-26 P = 1 I => Métaclo del gradiente $S_{1} = 1$: $(I + \omega +) + 1$ $((1 + \omega) I - \omega V) \times (1) + (I + \omega +) + \omega D$ $\times (1 + \omega) = (I + \omega +) + 1$ $((1 + \omega) I - \omega V) \times (1) + (I + \omega +) + \omega D$ $\times (1 + \omega) = (I + \omega) + 1$ $((1 + \omega) I - \omega) = (I + \omega) + (I + \omega) + \omega D$ $\times (1 + \omega) = (I + \omega) + 1$ $((1 + \omega) I - \omega) = (I + \omega) + (I + \omega) + \omega D$ $\times (1 + \omega) = (I + \omega) + 1$ $((1 + \omega) I - \omega) = (I + \omega) + (I + \omega) + (I + \omega) = (I + \omega) = (I + \omega) + (I + \omega) = (I +$

di Si 0 < x < 1, |li+ai| < 1 \ \ i \ y 0 < vi < \ \ \ \ \ 1 + \ \ li+ai} Fitq: K(a, s2) = 11-wil + wi((1-x)li + ai) 1-widli = 11-wil + Wi (li+ui) - & Wili 1-w; xl; Si w; + (0; 1]: K(2,22) = 1 + Wi (-1+li+ui) 1 - wixli Como vi 3 3 tenemos | l : + a : | < 1 => l : < 1 you que li, u : 20 [0] por toute -1+li+ui < 0 0 < wi < 1 0 < 1-wix liSi w; & (1; 1+l; + a;) K(d, s2) = w: -1 + wi (li+wi) - dwili 1 - wi a li = Wi (1 + litui) - 2 - dwili 1 - w; ~ li 2-1-2Wili=1=> K(2,0)21 1 - wiali